

СТАНОВИЩЕ

за публикациите и професионалната дейност на

гл.ас. д-р Марио Петров Маринов,

главен асистент към катедра „Социология” при ЮЗУ „Неофит Рилски”,
относно участие в конкурс за академичната длъжност „Доцент“ по професионално
направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата/ Социология (Нови
религиозни движения), обявен в ДВ, бр. 57/14.07.2017 г.

от

Нонка Богомилова,

д-р на философските науки, професор в Института за изследване на обществата и
знанието при БАН

I.Образование и научна кариера на гл. ас. д-р Марио Маринов

Марио Маринов е магистър по социология от 1991 г. и д-р по социология от 2013 г. с дисертация по темата на настоящия конкурс, в който той е единствен кандидат. От 1993 до 2001 г. той работи като „социолог” в секция "Социология на религията и всекидневния живот” към Института по социология на БАН. Научната му кариера продължава през 2001 г. като асистент към катедра „Социология” на ЮЗУ „Неофит Рилски”. Тук той последователно преминава през научните степени „старши асистент” /2003 г./ и главен асистент /2006 г./, в което си качество той работи към катедрата и понастоящем. Преподавателската му дейност също е тясно свързана с темата на конкурса за „доцент”: сред множеството лекционни курсове и водени упражнения със студенти в различни сфери и аспекти на социологията, специфично място заема проблематиката на Новите религиозни движения, Социология на религията, Религиозни общности в България и др. Лекционните курсове са водени основно в ЮЗУ „Неофит Рилски”, но също така и в Нов български университет, СУ „Св. Кл. Охридски” и др.

Правят добро впечатление и активните международни изяви на Марио Маринов, свързани с разнообразни теми и проблеми на социологията, включително и особено с проблемите на социология на религията: специализации и/или изследователска дейност в Калифорнийския университет, в Кьолнския университет, в Централно-европейския университет, в Лондонския колеж по икономика и др.; участие с доклади в редица международни конференции. Все в тази научна сфера са и институционалните му изяви като Ръководител на Информационен център към ЮЗУ „Неофит Рилски” за изследване на Нови религиозни движения /от 2005 г./. От 2013 г. и понастоящем той е факултетен координатор /Философски факултет на ЮЗУ/ към програма „Еразъм”.

Непосредствено свързани с научните му интереси са и множеството изследователски проекти, разработвани към различни национални и международни изследователски институции, както и лекциите, изнесени в няколко европейски страни.

II. Оценка на научните публикации, депозиранни за участие в конкурса

Разнообразната преподавателска и изследователска дейност на гл. ас. Марио Маринов се допълва и развива в неговите публикации, които също са свързани със сферата на научните му интереси - Нови религиозни движения, религиозни общности в България, изследвания на ценностите – и с темата на конкурса за доцент. Наред със статиите му, публикувани у нас и в чужбина, сред които се открояват и публикации в Световната енциклопедия на религиозните практики, двете учебни помагала и др., своеобразен акцент сред депозираните за участие в конкурса издания, представлява монографията му *Нови религиозни движения*. Университетско издателство „Неофит Рилски”, Благоевград, 2011, 121 с.

Сред **сполуките** в приложените към документацията на конкурса публикации, бих открила следните:

1. Актуалния характер на изследователския фокус на Марио Маринов: социология на религията и по-специално – Нови религиозни движения. Макар че тази проблематика имаше своя „кайрос” в Западната социология през 90-те години на миналия век, в нашата страна тя все още не привлича необходимото теоретично внимание – факт, който прави изследванията в тази сфера доста актуални.

2. Балансирания подход към този социален феномен, често активиращ у нас /пък и на Запад/ предразсъдъци, нетолерантност, стигматизация. В своите публикации М. Маринов се опитва да наблюдава и да разбира специфичните особености на НРД, включително на основата на лични впечатления.

3. Описанието и прилагането към обекта на изследване на метода на „наблюдение с участие”, на „включеното наблюдение” е друг позитивен момент. Авторът представя същността и предимствата на този метод, основно в подготвените от него части на съавторската /с В. Дулов/ монография *Качествени методи в социологията* /2012 г./, коментирайки трудовете на известни Западни социолози, привърженици и практиканти на този метод – П. Томпсън, У. Уайт, Р. Мур и др.

4. Прилагането на този метод му позволява да опише и коментира „отвън” и „отвътре” както феноменологията на НРД, така и пред-разсъдъчното или манипулативно отношение към тях на различни социални субекти /медии, националисти, институции/.

5. Макар че основният фокус в немалка част от приложените публикации е върху българския феномен „Нови религиозни движения” в периода 1990-2008 г., М. Маринов подхожда към него с модерните теоретични инструменти, изработени от Западната социология - концепциите и класификациите на Р. Уолис, Б. Уилсън, А. Баркър, Г. Мелтън, Бромли и Шуп и др.

б. Макар че немалко изследователи на тази проблематика се изкушават от „съпричастно” позициониране, въвличане или дори емпатия към изисквания теоретична дистанция обект, М.Маринов запазва изследователското си ампло, включително поддържайки идеята за секуларизацията като продължаващ процес vs доста модерните днес в социологическите среди мотиви за „десекуларизацията”.

Сред **препоръките** за бъдещата изследователска работа на автора, бих обърнала внимание на следните:

1. По-ярко очертаване на аналитичния профил на изследванията; в немалка част от публикациите преобладава информативният масив, създаващ впечатлението за известен теоретично-аналитичен дефицит. Това в немалка степен се отнася за „Religious Communities in Bulgaria”, която представлява по-скоро информационен справочник за чужденци, който, макар и ценен в това си качество, трудно може да мине за задълбочен теоретичен продукт и да бъде подложен на сериозен концептуален анализ.

2. Продуктивно би било ситуирането на феномена НРД към един по-широк изследователски хоризонт - динамичната и разнообразна картина на неинституционализираната религиозност, на т.нар. „културна импровизация” (М. McGuire), на неоезическите тенденции, на контракултурата и пр.

3. Би могло да се обърне по-сериозно внимание в публикациите на автора и върху активните антикултистки движения на Запад: феноменология, дебати, причини, субекти и пр. – тема, която се разисква открито и нашироко в Западната социология на религията.

4. Макар че у нас проблематиката, свързана с описание и анализ на НРД не се радва на особен интерес, все пак има задълбочени публикации и от български автори по темата, които би могло да се използват и коментират от М. Маринов: например публикувания отличен анализ на Н. Димитрова и Л. Латев върху философията на „New Age”; публикациите върху правни аспекти на НРД проблематиката от наши сънародници в чужбина – А. Kolev, P. Petkov; множеството публикувани качествени изследвания по темата на балкански социолози – Д. Джорджевич, З. Кубурич, Р. Цацаноска и мн. др.

Заклучение:

Разнообразните форми на преподавателска, изследователска, публикационна, международна дейност, актуалността на научните занимания, балансиращият подход към изследвания обект ми дават необходимото основание да подкрепя глас. д-р Марио Маринов за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата/ Социология (Нови религиозни движения).

С уважение:

проф., д.ф.н. Нонка Богомилова

14.10.2017 г.